

"Semâvât zemine gıpta eder ki, zeminde hâlisen lillâh sohbet ve zikir ve tefekkür için, bir-iki adam, bir-iki nefes, yani bir-iki dakika beraber otururlar..." İzah eder misiniz, gıptanın sebebi ne olabilir?

Bu konu ile ilgili birkaç şey söylenebilir, şöyle ki:

1. Bu ifadenin başında geçen "**Hem o dersi dinleyenler yalnız insanlar değil. Cenab-ı Hak'ın zîşuur çok mahlukatı vardır ki, hakaik-i imaniyenin istimaından çok zevk alırlar.**" cümlesi, Allah'ın insanlara bahşettiği mârifetullah dersinin çok yüksek olduğu beyan edilmiş. Bundan dolayı melekler bu özelliği gıpta edermiş.
2. Hz. Âdem (a.s)'ın üstünlüğünü meleklerle göstermek makamında, Cenab-ı Hak meleklerle eşyanın isimlerini ve dolayısıyla Allah'ın o eşyada tecelli ettirdiği isimlerini bildirmiştir. İşaratü'l-İ'caz eserinde bu konu ile ilgili Üstadımız,

“وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا” Yani, Cenâb-ı Hak, Âdem'i (a.s.) bütün kemâlâtın mebâdisini tazammun eden âli bir fıtratla tasvir etmiştir ve bütün maâlînin tohumlarına mezraa olarak yüksek bir istidatla halk etmiştir ve mevcudatı ihata eden ulvî bir vicdan ve ihatalı on duyguya teçhiz etmiştir ve bu üç meziyet sayesinde, bütün hakaik-i eşyayı öğretmeye hazırlamıştır, sonra bütün esmâyı kendisine öğretmiştir.”(1)

notunu düşmüştür. Buradan da anlaşılıyor ki, bu yüksek istidadın sahibinden meleklerin öğreneceği çok şeyler vardır. Bunun için etrafında âdetâ gezerler. Bundan dolayı da gıpta etmektedirler.

3. Allah için sohbet olduğunda, bu sadece orda olan insanlara mahsus kalmayıp ihlas kuvvetine göre tüm kâinatta işitilip değer kazanabilir. Üstad Hazretleri bu konuda şöyle buyuruyor:

"Hava unsurunun yüksek ve ehemmiyetli bir vazifesi مُلْكًا دَعَّصِيْرَةً الْحَقِيقَةُ ve imanî ve manidar ve güzel ,sırrıyla âyetinin الطَّبِيبُ kelimelerin kalem-i kaderin istinsahıyla ve izn-i İlahî ile intişar etmesiyle bütün küre-i havadaki melaike ve ruhanîlere işittirmek ve Arş-ı A'zam tarafına sevk etmek için kudret-i İlahî kaleminin mütebeddil bir sahifesi olmaktır.”(2)

İnsanın ihlaslı kelimelerinin bu muazzam durumunu da melekler gıpta etmektedirler.

4. İnsanlar, nefis ve şeytana rağmen Allah'a ibadet ve tefekkür ameliyesini yapabilmeleri ve bunu diğer insanlara aktarabilmeleri de meleklerin gıbtasına vesile olmaktadır. Çünkü melekler şeytan ve nefsin desiselerine muhatap olmadan bunu yapmaktadırlar. İnsanlar ise bu dehşetli düşmanlara rağmen muzaffer olmaları çok yüksek makama vesile olmaktadır.

5. Makam ve sevap dediğimiz şey melaike ve ruhaniyatta olmadığından, bu özellik kemaliye insanda tecelli ettiğiinden gıbtaya vesile olmaktadır.

6. Tebliğ dediğimiz olay her ne kadar Cebrail (a.s) gibi meleklerde de olsa bile, insandaki tebliğ iman, inanç ve Allah'ın varlığı, birliği ve marifetine yönelik olduğundan ve tebliğ edilen kişilerde de inanmama ve inkâr etme durumu olabileceğinden meleklerin tebliğinden farklıdır. Bu noktadan insanın bu anlamdaki tebliğ şerefi melekleri gıptaya sevk etmektedir.

Bu manalara yine bu konunun başında geçen "**Hem mütefekkirane, o çeşit sohbet-i imaniye, zemin yüzünün bir manevî zîneti ve medar-ı şerefi olduğuna işareten biri demiş: ...**" ifadesi bakıyor. Evet, insanı içinde barındıran Küre-i Arz küçüklüğüyle birlikte koca semavata denk tutulmuştur. Çünkü mümin insanların amelleri çok şerefli olduğu için, Arzın da bu şereften hisse aldığı ve semavata denk olduğu için Kur'an çok yerde **"Göklerin" رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ yerin Rabbi.**" (Kehf, 18/14; Sâd, 38/66; Zuhruf, 43/82; Nebe, 78/37) diyor.

Dipnotlar:

(1) bk. [İşaratü'l-İ'caz, Bakara Suresi 31-33. Ayetlerin Tefsiri.](#)

(2) bk. [Emirdağ Lâhikası-II, 64. Mektup.](#)